

FOTO PORTADA: GABRIEL RIERA MOSTRA LA FOTOGRAFIA DEL SEU AVI, AGUSTÍ RIERA, EN L'ORLA DE LA SEVA PROMOCIÓ DE MEDICINA, QUE CONSERVA AL DESPATX. (FOTO: MARC MARTÍ)

SUMARI

13 D'ABRIL DE 2014

06_07 ENTREVISTA

David Serrano

Nascut a Santa Coloma de Farners, entrena i munta cavalls de raid a Abu Dhabi.

08_09 REPORTATGE

Viatgers en el temps

Diversos experiments han intentat determinar si és possible la idea que va narrar H. G. Wells.

11 ESTACIONS DE TREN

Blanes

Una nova sèrie de reportatges quinzenals sobre les estacions de tren gironines.

Dominical

Passeig General Mendoza 2. 17002 GIRONA
Telèfon: 972 20 20 66
dominical.diaridegirona@epi.es

Director Jordi Xargayó	Cap de redacció Alfons Petit	Administrador Fèlix Noguera
----------------------------------	--	---------------------------------------

02 Dominical

Dijumenge, 13 d'abril de 2014

Reportatge

TEXT **ALFONS PETIT**

Don Agustín Riera fue asesinado por los rojos en Sarrià de Ter, y así fue recompensado por sus constantes desvelos a favor de estas tierras». Amb la contundència que el caracteritzava, Josep Pla va escriure aquestes paraules a la seva secció *Calendario sin fechas* de la revista *Destino*, en un article en el qual es referia a una conversa que va tenir amb Agustí Riera i Pau, que va ser president de la Diputació de Girona entre el 2 de maig de 1911 i el 20 de gener del 1924, i que va tenir un paper destacadíssim en la Mancomunitat de Catalunya, creada el 6 d'abril del 1914, n'acaba de fer cent anys. «Médico famoso, administrador integérrimo, hombre un poco duro, intachable desde todos los puntos de vista», completava Pla el seu retrat d'Agustí Riera, nascut a Cuba el 2 de juliol del 1876 i mort tirotejat al paratge de Les Encies, al terme municipal de les Planes d'Hostoles, el 27 d'agost del 1936, vigília del seu sant. Va exercir la medicina a Sarrià de Ter i al Pont Major, es va relacionar amb tota mena d'entitats culturals i va tenir un paper destacadíssim en la política gironina i catalana del moment, en bona part a causa de la relació d'amistat que va tenir des de la infància amb Francesc Cambó, fundador de la conservadora Lliga Regionalista, de la qual Riera en va ser «el factòtum a Girona», segons Narcís Castell, cap de l'Arxiu Històric de la Diputació.

Agustí Riera i Pau va néixer a Cuba (a Sábalo de Guane, a la província de Pinar del Río) perquè la seva família hi havia emigrat fugint de la tercera guerra carlina, com explica Assumpció Vila en l'article dedicat al metge i polític inclòs en el llibre *Sarrià de Ter. El paper de la història* (CCG Edicions, 2006). Quan tenia 8 anys, la família va tornar a Girona perquè el seu pare, el metge Narcís Riera Illa, es va fer càrrec de la plaça del Pont Major. S'hi van instal·lar, però com que el panorama escolar de la zona no els convenia, el jove Agustí va ser enviat amb els avis materns a Be-

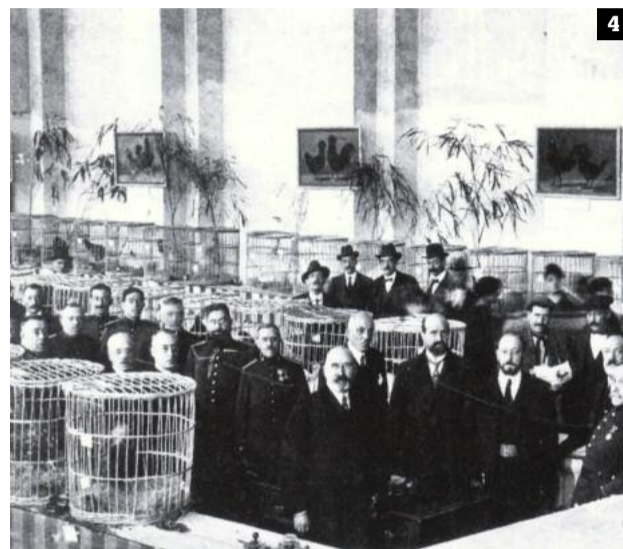
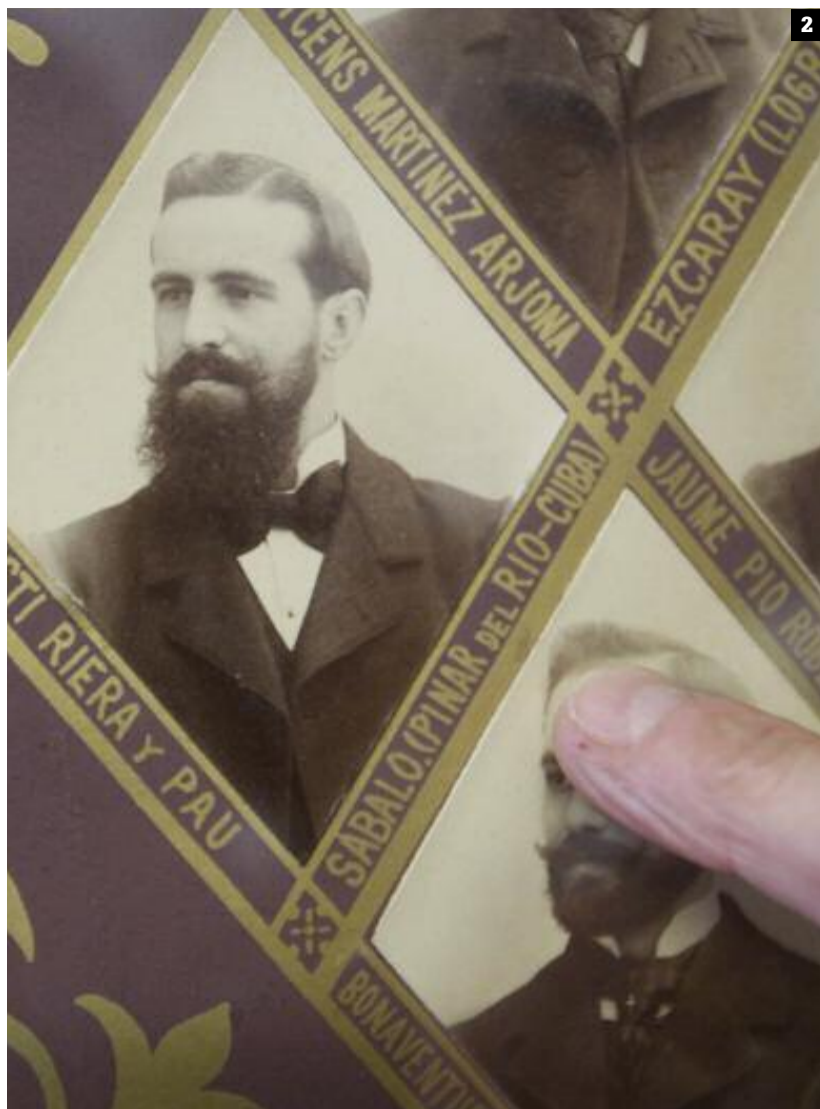
FOTOS:

- 1. **Sobre aquestes línies, Agustí Riera en una imatge dels seus anys com a president de la Diputació de Girona.**
- 2. **Enric Prat de la Ribera (al centre) i Agustí Riera, durant una reunió de la Mancomunitat a Barcelona.**
- 3. **Gabriel Riera assenyala la fotografia del seu avi, Agustí Riera, a l'orla de la seva promoció de la Facultat de Medicina de Barcelona, que conserva al seu despatx de Girona.**
- 4. **Comissió de polítics catalans a Madrid l'any 1918, entre els quals hi havia Francesc Cambó i Agustí Riera.**
- 5. **Agustí Riera i altres autoritats gironines assistint a un concurs d'ocells.**

salú. Va ser a l'escola primària del poble on va conèixer Cambó, i van iniciar una amistat que només trencaria la mort de Riera. Després de Besalú, Agustí Riera va estudiar intern al Col·lell, i el batxillerat el va cursar a l'Institut de Girona, on tornaria a coincidir amb Cambó entre 1889 i 1891.

Seguint les passes del seu pare, Agustí Riera va anar a estudiar medicina a Barcelona, i es va llicenciar el 30 de maig del 1899 amb la qualificació de premi extraordinari. «Era un metge molt ben considerat», apunta Gabriel Riera, el seu nét, també metge encara en exercici a Girona. Agustí Riera va completar la seva formació amb cursos de doctorat a Madrid i durant uns anys va exercir com a ajudant de càtedra del Dr. Esquerdo a Barcelona. Va ser durant aquest període, segons Assumpció Vila, que va conèixer Maria Teresa Trotcha Estalella, nascuda també a Cuba (a l'Havana) filla d'un banquer d'Arenys de Mar. Agustí i Maria Teresa es van casar el 1903 a Montserrat; el matrimoni tindria onze fills, encara que només en viurien tres: Maria Lluïsa, religiosa; Agustí, metge; i Montserrat, mestra.

La carrera professional (i de retruc política) d'Agustí Riera va viure un punt d'inflexió l'any 1905, quan va morir el seu pare

El rostre gironí de la Mancomunitat

El metge Agustí Riera i Pau és la persona que ha ocupat més temps la presidència de la Diputació de Girona, entre 1911 i 1924; destacat dirigent catalanista, va ser assassinat per activistes d'esquerres l'agost del 1936

i es va haver de traslladar a Girona per fer-se càrrec de la família (la seva mare i les seves germanes solteres) i assumir les consultes del Pont Major i Sarrià de Ter. Agustí Riera i la seva dona s'instal·len al carrer Major de Sarrià de Ter, en una casa que també fa de consulta, mentre que la resta de la família paterna continua vivint al Pont Major.

EFERVESCÈNCIA POLÍTICA

Aquest retorn d'Agustí Riera a la vida social gironina es produeix en un moment d'efervescència política a Catalunya (Enric Prat de la Riba publica *La Nacionalitat Catalana*; Solidaritat Catalana guanya les eleccions generals; es produeix la Setmana Tràgica...). Segons Assumpció Vila, mentre estudiava a Barcelona Agustí Riera ja havia participat de manera activa en la vida política de Girona formant part de la Joventut Catalanista del Centre Catalanista, creat l'any 1894 per l'arqueòleg i historiador Joaquim Botet i Sisó. I tot i que no hi ha documentació que ho acrediti, se suposa que la seva relació amb Francesc Cambó el porta a la política a través de la Lliga Regionalista (també tindria una relació d'amistat molt estreta amb Joan Ventosa

Calvell, un altre destacat dirigent de la Lliga).

L'any 1911, Agustí Riera és elegit diputat per la Lliga a la Diputació de Girona, i no només això, el 2 de maig és proclamat president de l'organisme provincial, càrrec que no abandonarà fins el 20 de gener del 1924, la qual cosa el converteix en la persona que l'ha ocupat més temps seguit en la història, com indica Narcís Castells. El cap de l'Arxiu Històric de la Diputació, que porta temps reunint i analitzant tota la documentació relacionada amb la Mancomunitat, afegeix que Riera també va tenir molta continuïtat en aquest organisme que agrupava les quatre diputacions catalanes: «La Mancomunitat tenia una assemblea general formada per tots els diputats de les quatre diputacions, i un Consell Permanent, format per un president (primer Enric Prat de la Riba i a la seva mort, el 1917, Josep Puig i Cadafalch) i dos diputats de cadascuna de les diputacions; Agustí Riera és l'únic diputat que sempre va estar entre aquests vuit, i en les imatges en què apareix amb Prat de la Riba, sempre és a la seva dreta». També dóna idea de l'important paper que va jugar Agustí Riera en la Mancomunitat el fet que se li assignés l'àrea de Comunicacions i Ob-

res Públiques, una de les que van centrar més l'activitat de l'organisme, especialment pel que fa a la millora de les xarxes de carreteres, telèfons i ferrocarrils.

En un discurs que va pronunciar a la Diputació de Girona per defensar la creació de la Mancomunitat –citada per Assumpció Vila–, Agustí Riera assegurava que serà «un organisme defensor dels nostres interessos, dels interessos de la nostra Catalunya florent, que a la fi podrà, després de molts anys de lluita i d'un període secular d'abatiment, governar-se a si mateixa, administrativament en allò que és peculiar a les distintes comarques que la componen». En un discurs similar pronunciat el mes de maig del 1914 al local de la Lliga Regionalista d'Olot (i del qual n'informava el *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*), Riera va explicar el procés que havia portat a la creació de la Mancomunitat i detallava els arguments al seu favor. I a més, «deshizo el perjuicio que tienen algunos enemigos de la Mancomunidad de que Barcelona absorberá el resto de Cataluña, manifestando que el interés que tiene Barcelona es que por todo el resto de Ca-

CONTINUA A LA PÀGINA 4

R